

Öppna data inom näringslivet

Näringslivet kan dra nytta av öppna data på flera olika sätt men man måste vara medvetna om de hinder som finns på i det snabbt växande landskapet av öppna data i Sverige.

I takt med att digitaliseringen ökat har en allt mer öppna data publicerats. Den befintliga (om än knappa) litteraturen inom området har huvudsakligen fokuserat på hur sådan data bör *distribueras*, medan användarperspektivet lyser med sin frånvaro. Det speglas även i den allmänt låga kunskapsnivån gällande åtkomstpunkter, värdeskapande och visualisering av öppna data. Vidare, poängterar litteraturen hur öppna data medför ekonomiskt och innovativt värde för den offentliga sektorn medan applikationsområden för näringslivet är mer sparsamma. Detta tas upp i uppsatsen ”Open Data for Business Development in the Swedish ICT-sector” där författarna vill illustrera hur öppna data kan användas för affärsutveckling inom den svenska informations- och kommunikations-branschen (IKT-branschen), samt kartlägga de tekniska hinder som en användare stöter på under processen.

Uppsatsen utgår ifrån författarnas marknadsanalys baserat på öppna data från Statistiska centralbyrån och Arbetsförmedlingen. Genom att analysera närmare 200 000 arbetsannonser inom Data och IT mellan 2010 och 2017 konstaterar författarna att det finns ett ökat behov av programmerare och utvecklare över hela landet. Behovet, justerat efter invånarantal, är som störst i Stockholm, Linköping och Göteborg. Författarna argumenterar för att någon av dessa städer vore attraktivt för att etablera en IKT-verksamhet. De menar på att efterfrågan av sådan kompetens är stor i områdena samt att man möjligtvis kan dra nytta av ett företagskluster hos de redan etablerade bolagen. Data från Statistiska centralbyrån visar att detaljhandeln är den bransch inom vilken IT-utgifterna ökar som snabbast. Författarna poängterar att det är en bransch som är attraktivt att rikta sig mot för företag inom IKT-branschen. Med sin analys vill författarna visa hur öppna data kan användas för att nå marknadsinsikter om efterfrågad kompetens,

geografisk attraktivitet samt potentiella kundgrupper.

Med bakgrund av författarnas marknadsanalys samt befintlig litteratur om hur data (inte nödvändigtvis öppna data) kan användas för innovation av affärsmodeller, presenterar författarna tre övergripande användningsområden för öppna data inom näringslivet:

- i) **Förbättrade marknadsinsikter.** Företag kan göra liknande analyser som författarna presenterar och använda som underlag vid beslutsfattande.
- ii) **Nya produkter och tjänster.** Företag kan göra öppna data till en central del av sin affärsmodell. En liknande analys som författarna genomfört skulle kunna paketeras och säljas som en informationsprodukt eller konsulttjänst.
- iii) **Förbättrade produkter och tjänster.** Författarna presenterar ett par exempel på hur företag inkluderat öppna data för att förbättra sin befintliga produkt. Bland annat har Spotify inkluderat sång- och artistinformation från den öppna datatjänsten Musikbrainz i sin musikstreamingtjänst.

Vidare har författarna undersökt tre olika portaler för öppna data: Statistikdatabasen (Statistiska centralbyrån), JobSearch API (Arbetsförmedlingen) och opnadata.se (Nationella data-portalen). Under interaktionen med portalerna har författarna dokumenterat de tekniska hinder de stött på kopplat till anskaffning och bearbetning av datan. De konstaterar att de största tekniska hindren är: (1) brist på kontinuerliga primärdata som författarna anser är nödvändigt för att kunna genomföra mer komplexa analyser samt (2) den IT-kunskap som krävs för att kunna bearbeta rådata efter användarens behov. Avslutningsvis sammanfattar författarna sina lärdomar i ett par riktlinjer för användning av öppna data inom näringslivet i syfte att främja nyttjandet samt vidare forskning inom ämnet.